

Науковий реферат статті Маркович І. Б.

"Розкриття сутності поняття трансформації економічного простору в системі категорій розвитку національної економіки"

З огляду на складність структури, зв'язків та механізмів економічних процесів, які характерні для сучасного світового господарства, виникає необхідність в уточненні методологічних основ економічних досліджень, особливо в частині вдосконалення їх понятійно-дефінітивних аспектів.

Зокрема, слід розмежувати поняття "економічний процес", "економічна зміна", "економічний розвиток", "трансформація економічного простору" тощо та виявити їх взаємозв'язок. На думку автора, всі ці терміни в арсеналі науковців мають бути не синонімами, а містити якісно різнорідне смислове наповнення.

Метою статті є уточнення визначення терміна "трансформація економічного простору" на основі аналізу наявних наукових підходів та з урахуванням змін, які в теоретичні поняття вносять світовий економічний розвиток.

Найбільш загальним терміном, яким може бути використаний у ході дослідження економічних систем, є "економічний процес", що трактується як будь-яке перетворення, що у своїй основі має зміну форми або окремих характеристик об'єктів, на які цей процес спрямований.

Окремим терміном, що часто вживається в процесі формулювання визначень, є "зміна". Можна вважати, що економічна зміна є окремим випадком економічного процесу, адже "процес" може передбачати не лише зміну як таку вже існуючого об'єкта чи явища, а й створення абсолютно нового об'єкта.

Ще одним поняттям, яким користуються науковці різних сфер досліджень, є поняття розвитку. У загальному вигляді термін "розвиток" означає процес переходу з одного стану в інший, більш досконалий. Таким чином, за певних умов і "економічний процес", і "економічні зміни" можуть детермінуватися як "економічний розвиток".

Протягом декількох останніх десятиліть усе частіше звучить поняття трансформації економічного простору або соціально-економічної системи. На думку автора, трансформація економічного простору – це категорія, що демонструє якісні перетворення економічних систем, характеризує різні форми суттєвих змін безвідносно до вектора наслідків, відображає перехід економічної системи на новий рівень розвитку.

Отже, розуміння відмінностей у зазначених термінах дозволить використовувати їх відповідно до змісту, який вони несуть, а також правильно характеризувати ті чи інші перетворення національної економіки.

Література: 1. Гражевська Н. І. Економічні системи епохи глобальних змін: [монографія] / Н. І. Гражевська. – К. : Знання, 2008. – 431 с. 2. Клочко В. П. До виміру глибини глобалізаційних змін в економіці / В. П. Клочко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 9 (99). – С. 27 – 34. 3. Савчук В. С. Трансформаційна економіка : навч. посіб. / В. С. Савчук, Ю. К. Зайцев, І. Й. Малий та ін. ; за ред. В. С. Савчука, Ю. К. Зайцева. – К. : КНЕУ, 2006. – 612 с. 4. Цивилизационная структура современного мира : в 3-х т. Т. 1: Глобальные трансформации современности. – К. : Наукова думка, 2006. – С. 632–633. 5. Webster Ninth New Collegiate Dictionary. – Springfield, Massachusetts : Merriam Webster Inc. Publishers, 1983. – 1564 p. 6. Краткий экономический словарь / под ред. А. Н. Азриляна. – М. : Институт новой экономики, 2001. – 689 с. 7. Соціологія : підручник / Н. П. Осипова, В. Д. Воднік, Г. П. Клімова та ін. ; за ред. Н. П. Осипової. – К. : Юрінком Інтер, 2003. – 336 с. 8. Мочерний С. Моделі трансформаційних процесів економіки (теоретико-методологічні аспекти) / С. Мочерний // Економіка України. – 2005. – № 2. – С. 13–21. 9. Субето И. Ноогенетические основы трансформации общества / И. Субето // Закономерности и перспективы трансформации общества : материалы V Международной Кондратьевской конференции : в 3-х т. Т. 3. – М., 2004. – С. 63–79. 10. Глущенко В. В. Грошово-кредитне забезпечення ринкових транзицій економіки України / В. В. Глущенко, Я. П. Ющенко // Вісник Харківського університету ім. В. І. Каразіна. Серія "Економічна". – 2001. – № 508. – С. 156–159. 11. Грищенко Г. О. Трансформація фінансово-економічних систем: теоретичні положення / Г. О. Грищенко, М. Й. Головка // Вісник ЖДТУ. – 2012. – С. 359–363. 12. Любимцева С. В. Трансформация экономических систем: направления, тенденции, перспективы : дис. ... докт. экон. наук / С. В. Любимцева. – М., 2004. – 332 с. 13. Основы рыночного хозяйства: понятия и концепции / под ред. А. Шюллера, Х. Г. Крюссельберга. – Марбург, Германия : Университет Филиппса, 1993. – 130 с. 14. Маршалл А. Принципы политической экономии : в 3-х т. Т. 3 / А. Маршалл. – М. : Экономика, 1993. – 352 с. 15. Платонова Е. Экономические системы и их трансформация / Е. Платонова // Мировая экономика и международные экономические отношения. – 1998. – № 7. – С. 30–40. 16. Щербак А. В. Трансформация экономических систем в условиях глобализации : автореф. дис. ... канд. экон. наук / А. В. Щербак. – СПб., 2006. – 19 с. 17. Гражевська Н. І. Трансформація економічних систем в умовах глобалізації : автореф. дис. ... докт. экон. наук : спец. 08.00.01. "Економічна теорія та історія економічної думки" / Н. І. Гражевська. – К., 2009. – 29 с. 18. Мартынов А. Об обновленной концепции экономической трансформации / А. Мартынов // Общество и экономика. – 2011. – № 04-05. – С. 5–36. 19. Бабина О. Є. Розвиток економічної системи як процес реалізації її потенціалу / О. Є. Бабина, О. О. Карпенко // Економіка розвитку. – 2013. – № 4 (68). – С. 57–61. 20. Кулішов В. В. Моделювання розвитку економіки в умовах глобалізації / В. В. Кулішов // Бізнес Інформ. – 2013. – № 5. – С. 13–16.

Інформація про автора

Маркович Ірина Богданівна – канд. экон. наук, асистент кафедри фінансів, обліку і контролю Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя (46001, Україна, м. Тернопіль, вул. Руська, 56, e-mail: sorira@ukr.net).